

YVA-menettely – tietoa hankkeesta vastaavalle

Ympäristövaikutusten arviointi kannattaa yhdistää osaksi hankkeen suunnittelua

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn YVA-menettely avulla pyritään vähentämään tai kokonaan estämään hankkeen haitallisia ympäristövaikutuksia. YVAssa hankkeen vaikutukset arvioidaan suunnittelun yhteydessä ennen päätöksentekoa, jolloin tuleviin ratkaisuihin voidaan parhaiten vaikuttaa. Vaihtoehtoja muodostamalla ja niiden ympäristövaikutuksia vertailemalla pyritään löytämään mahdollisimman hyvä lopputulos. YVA on suunnittelun apuväline, jonka tulokset on otettava huomioon hankkeen lupamenettelyssä.

Hankkeesta vastaavalle YVA antaa kokonaiskuvan hankkeen vaikutuksista sekä mahdollisuuden vastuulliseen vuorovaikutukseen alueen asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Ko-

konaiskuvan muodostamisessa apuna ovat YVAan osallistuvien viranomaisten asiantuntemus sekä alueen asukkaiden ja muiden toimijoiden tiedot ja näkemykset.

YVA-menettelyä ohjaa ja valvoo yhteysviranomaisena toimiva ELY-keskus ja ydinenergiahankeissa työ- ja elinkeinoministeriö. Hankkeesta vastaava on vastuussa arvioinnista aiheutuvista kustannuksista (ympäristövaikutusten selvittäminen, viestintä, kuuleminen). Jos hankkeella on valtion rajat ylittäviä vaikutuksia, kuuluvat tästä aiheutuvat käänkökulut hankkeesta vastaavalle. Yhteysviranomaisen arviointiohjelmalausunto ja perusteltu päätelmä ovat maksullisia.

Milloin YVAa tarvitaan?

Hankkeet, joihin sovelletaan aina YVA-menettelyä, on lueteltu YVA-lain liitteessä 1. Niitä ovat muun muassa suuret **tuulivoimalat, sikalet ja kanalat, kaivokset, moottoritiet ja jätteenkäsittelylaitokset**. Tällaisilla hankkeilla on lähtökohtaisesti aina merkittäviä ympäristövaikutuksia.

YVA-menettelyä sovelletaan muuhunkin hankkeeseen, jos hanke todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia. Menettelyn soveltamisesta päättää yksittäistapauksessa ELY-keskus ja ydinenergiahankeissa työ- ja elinkeinoministeriö. Viranomaisiin kannattaa olla yhteydessä YVA-menettelyn tarpeen selvittämiseksi.

Päätöstä varten on hankkeesta vastaavan toimitettava viranomaiselle kuvaus hankkeesta ja sen todennäköisistä merkittävistä ympäristövaikutuksista. Kuvaus voi sisältää myös hankkeen ominaisuuksiin liittyviä tietoja sekä suunniteltuja toimenpiteitä,

joilla pyritään välttämään tai ehkäisemään hankkeen merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Näillä tiedoilla voi olla vaikutusta siihen, ettei YVA-menettelyä tarvitse soveltaa. Tarkempi kuvaus toimitettavista tiedoista löytyy YVA-lain 2 luvusta sekä YVA-asetuksen 1 §:stä. Asiassa kuullaan yleensä muita viranomaisia. Viranomaisen päätöksenteossa huomioon otettavat tekijät on lueteltu YVA-lain liitteessä 2. Päätös tehdään kuukauden kuluessa siitä, kun asiasta on saatu riittävät tiedot.

Jos hankkeesta vastaava ei ole tyytyväinen päätökseen, voi se hakea siihen muutosta suoraan. Muut tahot voivat hakea muutosta vasta hanketta koskevasta lupapäätöksestä valittamisen yhteydessä. Edellytyksenä on muutoksenhakuoikeus luvasta.

YVA-menettelyn eteneminen

YVA-menettelyn suunnittelu ja ennakkoneuvottelu

Hankkeesta vastaavan kannalta paras lopputulos saadaan, kun YVA yhdistetään alusta lähtien hankkeen suunnitteluun. Yhteysviranomaiseen kannattaa olla yhteydessä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta YVA-menettelyn järjestämiseen pystytään varautumaan.

Hankkeesta vastaavan on varmistettava, että sillä on käytettävissään riittävä asiantuntemus YVA-ohjelman ja -selostuksen laadintaan. Yhteysviranomainen arvioi asiantuntemuksen edellä mainittuja asiakirjoja tarkastaessaan.

Ennen YVA-menettelyn alkamista yhteysviranomainen voi järjestää ennakkoneuvottelun. Sen tavoitteena on edistää hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, parantaa selvitysten laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä. Ennakkoneuvotteluun osallistuu hankkeesta vastaavan ja yhteysviranomaisen lisäksi muita hankkeen kannalta tärkeitä viranomaisia. Hankkeesta vastaava voi pyytää ennakkoneuvottelun järjestämistä.

YVA-ohjelma on suunnitelma arvioinnin tekemisestä

Hankkeesta vastaava laatii YVA-ohjelman. Siinä esitetään tiedot muun muassa hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, kuvaus ympäristön nykytilasta ja ehdotus arvioitavista ympäristövaikutuksista. Arviointia suunnataan todennäköisesti merkittäviin ympäristövaikutuksiin, mutta arviointiin tulee sisällyttää myös sellaiset vaikutukset, joiden merkittävyys selviää vasta YVAn aikana. Selvästi vähäisiksi arvioidut vaikutukset voidaan ehdottaa jätettäväksi arvioinnin ulkopuolelle. YVA-ohjelmassa tulee esittää myös suunnitelma arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestämisestä. YVA-ohjelman sisältövaatimukset löytyvät YVA-asetuksesta (3 §). Ohjelman vireilletulon ja kuulemisen ajankohdasta kannattaa sopia yhteysviranomaisen kanssa hyvissä ajoin.

Kuuleminen YVA-ohjelmasta

Yhteysviranomainen huolehtii siitä, että YVA-ohjelmasta tiedotetaan hankkeen vaikutusalueella ja siitä pyydetään tarvittavat lausunnot ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen. Lausuntojen ja mielipiteiden antamisaika on yleensä 30 päivää, mutta aikaa voidaan pidentää 60 päivään. YVA-ohjelma esitellään yleensä yleisötilaisuudessa. Yhteysviranomainen ja hankkeesta vastaava sopivat tilaisuuden järjestämisestä ja järjestelyistä.

Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta

Yhteysviranomainen antaa hankkeesta vastaavalle lausuntonsa arviointiohjelmasta kuukauden kuluttua kuulemisen päättymisestä. Lausunnon otetaan kantaa arviointiohjelman laajuuteen ja tarkkuuteen.

YVA-selostukseen kootaan arvioinnin tulokset

Hankkeesta vastaava selvittää ympäristövaikutukset ja järjestää siihen liittyvän osallistumisen YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta. Hankkeen jatkosuunnittelua ja sen aika-aulua voi joutua tässä vaiheessa tarkistamaan.

Ympäristövaikutusten arvioinnin kannattaa antaa vaikuttaa suunnitteluratkaisuihin. Hanketta ja vaihtoehtoja voidaan tässä vaiheessa muokata niin, että ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman pienet. Eri tahojen osallistuminen on tärkeää.

YVA-selostus kokoaa yhteen tiedot hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista. Vaihtoehtoja vertaillaan keskenään. Selostuksen lopputuloksena on arvio ja kuvaus todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista ja perustelu, miten kyseiseen rajaukseen on päädytty. YVA-selostuksen sisältövaatimukset löytyvät YVA-asetuksesta (4 §). Selostuksen vireilletulon ja kuulemisen ajankohdasta kannattaa tässäkin vaiheessa sopia yhteysviranomaisen kanssa hyvissä ajoin.

Kuuleminen YVA-selostuksesta

Yhteysviranomainen huolehtii siitä, että YVA-selostuksesta tiedotetaan hankkeen vaikutusalueella ja siitä pyydetään tarvittavat lausunnot ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen. Lausuntojen ja mielipiteiden antamisaika on 30–60 päivää. Myös YVA-selostusta esitellään yleensä yleisötilaisuudessa.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä

Yhteysviranomainen tarkistaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen riittävyden ja laadun sekä laatii tämän jälkeen perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Perustellussa päätelmässä esitetään yhteenveto YVA-selostuksesta annetuista lausunnoista ja mielipiteistä. Se annetaan hankkeesta vastaavalle 2 kuukauden kuluessa kuulemisen päättymisestä.

Jos yhteysviranomainen ei voi tehdä perusteltua päätelmää YVA-selostuksen puutteellisuuden vuoksi, se ilmoittaa hankkeesta vastaavalle, miltä osin arviointiselostusta on täydennettävä ja kertoo aineiston kuulemisesta.

YVA huomioidaan hankkeen lupamenettelyssä

Hankkeesta vastaava liittää YVA-selostuksen ja perustellun päätelmän hanketta koskeviin lupahakemuksiin.

Lupaviranomaisen on kerrottava lupapäätöksessä, miten YVA-selostus ja perusteltu päätelmä on otettu siinä huomioon.

Lupaviranomaisella on velvollisuus varmistaa perustellun päätelmän ajantasaisuus lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi pyytää yhteysviranomaista arvioimaan perustellun päätelmän ajantasaisuutta ennen lupahakemuksen jättämistä. Ajantasaistamisen tarve voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun hankesuunnitelma on muuttunut niin paljon, ettei lupahakemuksessa esitettyä hanketta voida pitää enää samana. Myös pitkän ajan kulumisen YVAn jälkeen voi vaikuttaa ajantasaisuuteen. Ympäristöolosuhteet ja sen seurauksena vaikutukset ovat voineet muuttua olennaisesti. YVA-menettelyyn osallistuneet ja vaikutuksen kohteena olevat tahot ovat myös voineet muuttua huomattavan paljon.

YVAssa arvioidaan hankkeen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia

Väestöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

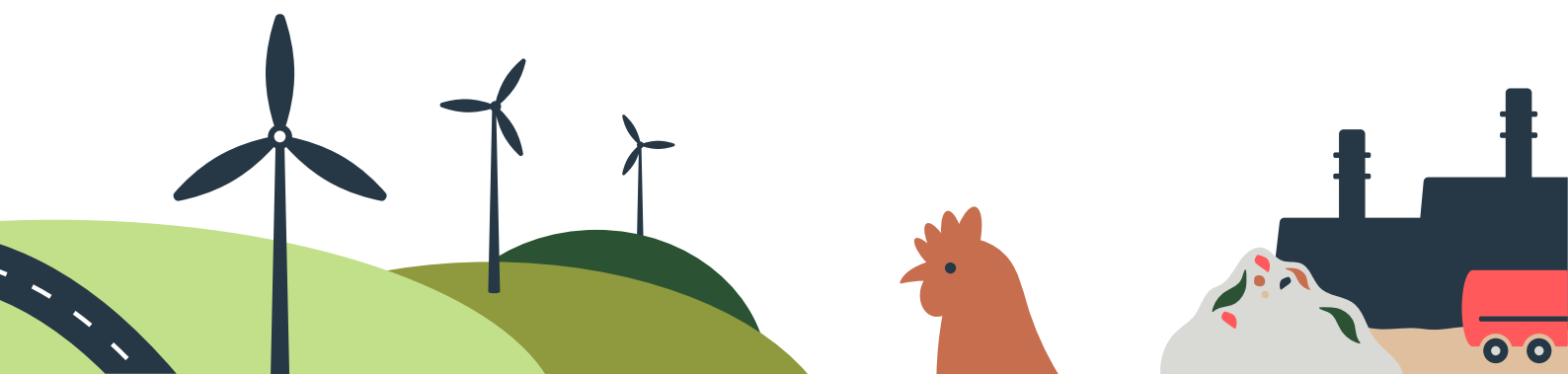
Maahan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen

Yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

Luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Erityistapaukset – YVAn ja muiden menettelyjen yhdistäminen

YVA-menettely ja luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi on pääsääntöisesti yhdistettävä.

Mikäli hankkeen vuoksi käynnistetään sekä YVA-menettely että erillinen kaavoitusmenettely, on mahdollista tehdä ympäristövaikutusten arviointi kaavoituksen yhteydessä, yhteensovittaa YVA-menettelyn ja hankekaavoituksen kuulemiset tai tehdä menettelyt erillisinä. Hankkeesta vastaava arvioi kaikissa tapauksissa ympäristövaikutukset YVA-lain sisältövaatimusten mukaan ja kunta vastaa kaavan vaikutusten arvioinnista.

YVA-selostuksen ja aluehallintoviranomaiselle tehtävän ympäristölupahakemuksen kuulemiset voidaan yhdistää, jos hankkeelle ei ole vaihtoehtoa. Yhteiskuuleminen on tarkoitettu lähinnä hankkeisiin, joissa nykyistä toimintaa muutetaan.

Kaikissa erityistapauksissa on yhteysviranomainen se taho, joka lopulta määrittelee hankkeen soveltumisen yhteismenettelyyn.

Vinkkejä YVA-menettelyyn

- Ota hyvissä ajoin yhteyttä YVA-viranomaisiin - ELY-keskukseen tai työ- ja elinkeinoministeriöön
  - YVA-menettelyn tarpeen selvittämiseksi
  - YVA-menettelyn ja sen aikataulun suunnittelemiseksi
- Varaa YVA-menettelylle riittävästi aikaa
- Huomioi YVA-lain vaatimus YVA-ohjelman ja -selostuksen tekijöiden asiantuntemuksesta
- Hyödynnä YVA-menettelyn tulokset hankkeen suunnittelussa, jotta hankkeen ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman pienet
- Ota asukkaat ja muut tahot aidosti mukaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)

Lisätietoa YVA-menettelystä:
www.ymparisto.fi/yva

Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus

sähköposti: ympariston.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi
puhelin: 0295 020 900, ma–pe klo 9–16, pvm/mpm
chat www.ymparisto.fi-sivustolla: ma–pe klo 12–15

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment